

המכללה האקדמית צפת
התוכנית העצמאית, החוג לעבודה סוציאלית

תשפ"א 2020-2021
שנה א' – סמסטר א

ד"ר נטע גלמידי
ד"ר מיכל רוזנפלד
גב' אלונה תומר

קורס יסודות ההתערבות בעבודה הסוציאלית-סמסטר א'

*הקורס הנו קורס ליבה ושנתי (2 ש"ס בכל סמסטר).

מטרות הקורס

1. להקנות לסטודנטים ידע על מקצוע העבודה הסוציאלית.
2. להכשיר את הסטודנטים במקצוע העוסק ביחסי אנוש.
3. לפתח ערנות אצל הסטודנטים לתהליכים קוגניטיביים ורגשיים המתלווים לרכישת הידע האקדמי.
4. לפתח יכולת התבוננות פנימית להבנת בחירתם במקצוע.
5. לפתח הבנת עקרונות המקצוע, ערכיו, דילמות אתיות ורגישות בין תרבותית.
6. להכיר את מקצוע העבודה הסוציאלית באמצעות סיורים בשירותי רווחה ראשוניים ומשניים תוך הדגשה של חשיבה ביקורתית.

תוצרי למידה (מה מצופה מהסטודנט/ית להבין, לבצע וכו' בסוף הקורס)

1.	הסטודנט ישיג הבנה ראשונית לגבי המניעים לבחירתו במקצוע
2.	הסטודנט יזהה מחשבותיו ורגשותיו, יבחין ביניהם ויהיה מסוגל למלל אותם.
3.	הסטודנט יזהה צרכים שאינם מקבלים מענה במישור הפרטני והקהילתי ויתכנן מענה ראשוני.
4.	הסטודנט יקיים אינטראקציות עם עמיתים ומקבלי שירות מתרבויות שונות.
5.	הסטודנט יישם את עקרונות ההתערבות השיטתית מסגרת קשר החונכות בהכשרה המעשית
6.	הסטודנט יהיה מסוגל לשלב בין הידע העיוני שרכש בקורס לבין דוגמאות מהתנסותו בהכשרה מעשית.

שיטת ההוראה

הקורס יתנהל במתכונת של סדנא. הישיבה הנה במעגל במטרה לחלוק מחשבות, רגשות ודעות וליצור הפריה הדדית. הקורס מצריך למידה פעילה של כל סטודנט בקבוצת הלימוד. הלמידה תכלול ממדים חשיבתיים, רגשיים וחוייתיים.

מטלות

1. חובת קריאה משיעור לשיעור ושותפות ידע בכל שיעור בין הסטודנטים והמרצה.
2. חובת השתתפות בכל השיעורים ומשימות השדה אשר מתלוות ללימודים בכתה.
3. סטודנט הנעדר יותר מפעמיים בסמסטר לא יוכל לעבור את הקורס!
4. חובה להשיג ציון 70 במבחן המסכם.

5. ציון "עובר" בקורס זה הוא 70.

הרכב הציון (סמסטרילי, 50% מהציון השנתי):

מספר	מטלה	ציון	מועד הגשה
1.	תרגיל בסיכום מאמר	עובר/נכשל	
2.	רפרט קבוצתי בנושא "בעיה חברתית"	15%	30.12.2020, 6.1.2021, 13.1.2021 (בכל שיעור יוצגו 2 רפרטים)
3.	בחינה מסכמת (בשל מגבלות על רקע הנחיות משרד הבריאות-תקיים אפשרות שהמבחן יומר למבחן בית)	35%	ט.נ.
סה"כ		50%	

* כל איחור בהגשת המטלות ללא קבלת אישור מראש מהמרצה יגרור הורדה בציון (5 נק' על איחור בשבוע הראשון, 10 נק' על איחור בשבוע השני וכך הלאה)

ימי עיון וסיורים במהלך שנת הלימודים

- ✓ בתחילת הסמסטר ובסופו יתקיימו ימים מרוכזים בימי ב': "אירוע פתיחת שנה" בתאריך-26.10.2020 ובתאריך-18.1.2021.
- ✓ במהלך סמסטר א' יתקיימו 3 סיורים בשירותים סוציאליים שונים, בימי ב', ושני סיורים עצמאיים בקבוצות בקהילה נבחרת.
- ✓ פרטים אודות מקומות הסיורים ומועדיהם יינתנו במסגרת השיעורים. בעקבות הסיורים יוגשו דוחות סיור שמטרתם עיבוד והעמקת הלמידה מהשדה. הגשת דוחות הסיור הנה חלק מההשתתפות בקורס.
- ✓ הציון בדוחות הנו עובר/נכשל + קבלת משוב מילולי ממורת הקורס.
- ✓ יש לקבל ציון עובר בכלל הדוחות ע"מ לעבור את הקורס.
- ✓ בתחילת שנת הלימודים, תפורסם תוכנית הסיורים המפורטת ודוחות הסיור תחת קורס "הכשרה מעשית" במודל.
- ✓ לתשומת ליבכם: במהלך הסמסטר יתקיימו מפגשים אישיים בין מורת הקורס לסטודנטים. מועדי המפגשים ימסרו במהלך הקורס.

יצירת קשר עם מרצת הקורס - ד"ר נטע גלימידי:

ניתן לפנות אלי בכל שאלה, בכתובת דוא"ל: nettag1@bezeqint.net
או בטל' הנייד: 054-9299432 (נא להתקשר בשעות הבוקר בין 09:00-15:00 או בערב בין 21:00-22:00). מוזמנים לשלוח הודעות וואצאפ אם לא השגתם אותי.
שעות הקבלה במכללה: בימי ב' ו-ד', בתאום מראש.

נושאי הקורס ופרטי הקריאה לפי מועדי השיעורים

- ✓ *פריטים ביבליוגרפיים
- ✓ הפריטים המסומנים בכוכבית הנם חובה בשיעור או יום העיון בו ילמדו.

שיעור ראשון: יום ד' 21.10.20

הצגת מסגרת הקורס – הכרות, חוזה קבוצתי וברור ציפיות.

יום שני 26.10.20

מפגש פתיחת שנה"ל וההכשרה המעשית

קריאה מומלצת:

שפירו, ש. (2010). " הכשרה לעבודה סוציאלית בישראל: מגמות וסוגיות". *חברה ורווחה*, ל (1), עמ': 29-47.

שיעור שני: יום ד' 28.10.20

הגשת תרגיל סיכום מאמר

מפגש ראשון עם מקצוע העבודה הסוציאלית: מטרות, ערכים, תפקידים והגדרות בעבודה סוציאלית.

קריאת חובה:

*בוכבינדר, א. (2012). מהי עבודה סוציאלית? הגדרות מרכיבים ודילמות. בתוך: מ. חובב, א. לונטל, וי. קטן (עורכים). *עבודה סוציאלית בישראל* (עמ' 27-49). תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד והאגודה לקידום העבודה הסוציאלית.

*שפירו, ש. (2012). ההיסטוריה של מקצוע העבודה הסוציאלית. בתוך: מ. חובב, א. לונטל, וי. קטן (עורכים). *עבודה סוציאלית בישראל* (עמ' 50-67). תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד והאגודה לקידום העבודה הסוציאלית. (הספר מתוכו לקוח הפרק זמין כטקסט מלא במאגר "כותר")

קריאה מומלצת:

International Association of Schools of Social Work (IASSW) (2014). Review of the global definition of social work.

http://www.iassw-aiets.org/uploads/file/20140303_IASSW%20Website-

[SW%20DEFINITION%20approved%20IASSW%20Board%2021%20Jan%202014.pdf](http://www.iassw-aiets.org/uploads/file/20140303_IASSW%20Website-SW%20DEFINITION%20approved%20IASSW%20Board%2021%20Jan%202014.pdf)

שיעור שלישי: יום ד', 4.11.20

ערכים ואתיקה בעבודה סוציאלית

הכנה לקראת סיור בלשכת רווחה וכתובת דוח סיור

קריאת חובה:

*פנחסני, ב. ומיכאלי, נ. (2012). אתיקה מקצועית בעבודה סוציאלית. בתוך: מ. חובב, א. לונטל, וי. קטן (עורכים). *עבודה סוציאלית בישראל* (עמ' 90-111). תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד והאגודה לקידום העבודה הסוציאלית.

*קוד האתיקה המקצועית של העובדים הסוציאליים בישראל (2018). תל-אביב: איגוד העובדים הסוציאליים בישראל.

<https://socialwork.org.il/prdFiles/%D7%A7%D7%95%D7%93%20%D7%94%D7%90%D7%AA%D7%99%D7%A7%D7%94%20%D7%94%D7%97%D7%93%D7%A9%202018.pdf>

קריאה מומלצת:

גולדשטיין, ש., ורוזנר, י. (2000). *חוק העובדים הסוציאליים - הלכה ומעשה*. תל-אביב: רמות (עמ' 105-166).

חוק העובדים הסוציאליים התשנ"ו-1996. *ספר החוקים 1574*, י"ז באדר התשנ"ו, 8.3.1996.

סיור בלשכת רווחה: יום ב', 9.11.20

קריאת חובה:

*קטן, י. (2012). *שירותי הרווחה האישיים- תפקידים, מרכיבים ומאפיינים עיקריים*. בתוך: מ. חובב, א. לונטל, וי. קטן (עורכים). *עבודה סוציאלית בישראל* (עמ' 419-437). תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד והאגודה לקידום העבודה הסוציאלית.

הגשת דוח הסיור: 15.11 יום ראשון עד 22:00

שיעור רביעי: יום ד', 11.11.20

האדם בתוך הסביבה

הפרט במשפחה, בקבוצת השייכות ובקהילה

עיבוד סיור ראשון

קריאת חובה:

*ווייס-גל, ע. (2007). *גישת האדם בסביבתו וביטוייה באידיאולוגיה המקצועית ובפרקטיקה של*

עובדים סוציאליים בישראל. חברה ורווחה, כ"ז, 567-596.

*סדן, א. (2009). *עבודה קהילתית: שיטות לשינוי חברתי*. קו אדום: הוצאת הקיבוץ המאוחד.

פרק א': קהילה. עמ' 19-34 (הספר נגיש בטקסט מלא דרך מאגר "כותרי").

קריאה מומלצת:

גרניט, ע., ולירון, נ. (2000). *קהילות וירטואליות: מבנה חברתי חדש? מגמות, 2, 298-315.*

שיעור חמישי: יום ד', 18.11.20

האדם בתוך הסביבה

זהות ושונות: אישית, חברתית, תרבותית

קריאת חובה:

*קורין-לנגר, נ. ונדן, י. (2012). *עבודה סוציאלית בחברה מגוונת ומרובת תרבויות*. בתוך: מ. חובב, א. לונטל, וי. קטן (עורכים). *עבודה סוציאלית בישראל* (עמ' 506-526). תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד והאגודה לקידום העבודה הסוציאלית.

קריאה מומלצת:

ליברמן, ע., ומושקוביץ, י. (2015). אבן בוחן ליחסים בין-קבוצתיים בישראל: המכללות האקדמיות בגליל, סוגיות חברתיות בישראל, 19, 37-63.

שיעור שישי: יום ד', 25.11.20

מצורף לבעיה- ולבעיה חברתית

הכנה לסיור 2

קריאת חובה:

*"מבוא לפסיכולוגיה"-האוניברסיטה המשודרת, חט" 3- יחידות 7-9 עמ' 20-26.

<https://books.google.co.il/books?id=UpVelD19tm4C&lpg=PA1&ots=Lu222IJOWE&dq=%D7%A4%D7%99%D7%A8%D7%9E%D7%99%D7%93%D7%AA%20%D7%94%D7%A6%D7%A8%D7%9B%D7%99%D7%9D%20%D7%A9%D7%9C%20%D7%9E%D7%90%D7%A1%D7%9C%D7%95&lr&hl=iw&pg=PA22#v=onepage&q=%D7%A4%D7%99%D7%A8%D7%9E%D7%99%D7%93%D7%AA%20%D7%94%D7%A6%D7%A8%D7%9B%D7%99%D7%9D%20%D7%A9%D7%9C%20%D7%9E%D7%90%D7%A1%D7%9C%D7%95&f=false>

*סטריאר, ר. (2001). מהדרה למעורבות חברתית. *חברה ורווחה*, כ"א (2), 213-232.

*Sullivan, T.J. (2009). *Introduction to social problems* (8th ed.). Boston, MA: Allyn and Bacon. Ch. 1.

קריאה מומלצת:

שפירו, ש. ופרומר, ד. (1997). לידתה של בעיה חברתית – דרי רחוב בתל-אביב יפו. *מחקרי תל אביב*, כרך ב'.

סיור בשרות מישני: יום ב', 30.11.20

קריאת חובה:

*אמיר, ד. וסלוקובסקי, מ. (2012). עבודה סוציאלית במערכת הבריאות. בתוך: מ.

חובב, א. לונטל, וי. קטן (עורכים). *עבודה סוציאלית בישראל* (עמ' 560-592). תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד והאגודה לקידום העבודה הסוציאלית.

הגשת דוח הסיור: 6.12.20 יום ראשון עד 22:00 במודל.

שיעור שביעי, יום ד' 2.12.20

מצבי שינוי והפרקטיקה של מקצוע העבודה הסוציאלית

עיבוד סיור בבית חולים

הנחיות לסיור עצמאי ולרפרט בעיה חברתית:

קריאה חובה:

*פרוצ'סקה, ג. א. , נורקרוס, ג. ק., ודיקלמטה, ק. ק. (2006). *להשתנות לתמיד*. פרק 2. עמ': 33-45. ירושלים: כרמל.

*Golan, N. (1981). *Passing through transitions: A Guide for practitioners*. New York: NY: Free Press. Ch. 2

קריאה מומלצת:

Bee, H. (2012). *Lifespan Development*. New York: NY. Harper Collins College Publishers. Ch. 2, 23-47.

שיעור שמיני: יום ד' 9.12.20

שינוי מתוכנן ברמות הפרט, המשפחה והקהילה

קריאת חובה:

*Hepworth D. H. & Rooney, R. H. (2006). *Direct social work practice: Theory and skills* (7th Edition). Belmont, CA: Thomson Brooks/Cole. Chap. 2: Direct practice: Domain, philosophy and roles (pp. 23-32).

קריאה מומלצת:

טימר, א., פרומר, ד. ווייס-גל, ע. (2014). מאבק למניעת סגירתו של הוסטל לנפגעי נפש: מעורבות סטודנטים לעבודה סוציאלית בפרקטיקת מדיניות. *חברה ורווחה*, ל"ד (1), עמ' 1-18.

שיעור תשיעי: יום ד' 16.12.20

יחסי עזרה- מהו קשר מקצועי? נקודת מבטם של העוזר והנעזר

הצגת רשמים מהסיוורים העצמאיים בקהילה; שאלות לקראת כתיבת תקצירי רפרטים
הכנה לסיור בשירות פונקציונאלי בחברה הערבית.

קריאת חובה:

*קרומר-נבו, מ., אטיאס, ע. ובן שמאי, א. (2002). שגרת העבודה עם משפחות במצוקה עמוקה בשירותי הרווחה: קווי יסוד לדיון מקצועי. *חברה ורווחה*, כ"ב, 199-221.
*חורי-כסבארי, מ., בליט-כהן, ע., שנהב-גולדברג, ר., ומישנה, פי. (2020) "שימוש בלתי פורמאלי של עובדים סוציאליים בטכנולוגיות מידע ותקשורת". *ביטחון סוציאלי*. יוני (110) עמ': 1-18.

קריאה מומלצת:

סער- הימן, י., לביא- אג'אי, מ., וקרומר- נבו, מ. (2017). פרקטיקה של עבודה סוציאלית מודעת עוני: נקודת המבט של משתמשות השירותים. *ביטחון סוציאלי*, 101, 39-9.
קורניק, ג' נדן, י' בן ארי, ע' (2015) פוגשים את ה"אחר, פוגשים את עצמנו: דיאלוג בין קבוצתי ככלי לפיתוח רפלקטיביות ביקורתית בחרה רב תרבותית. *חברה ורווחה*. לח. 3 עמ' 423 – 447.

סיור בשירות פונקציונאלי בחברה הערבית: יום ב', 21.12.20

קריאת חובה:

*ניג'ים- אכתילאת; בן רבי, ד., וסבו-לאל, ר. (2018). עקרונות עבודה והתערבות המותאמים

לחברה הערבית בשירותי הרווחה והטיפול בישראל. נדלה מתוך :

<https://brookdale.jdc.org.il/publication/intervention-practices-adapted-to-arab-society-/in-israels-social-service-system>

הגשת דוח סיור : עד יום א', בשעה 22:00 במודל

שיעור עשירי : יום ד', 23.12.20

יחסי עזרה- מהו קשר מקצועי? נקודת מבטם של העוזר והנעזר : המשך

הצגת רשמים מסיוורים עצמאיים בכיתה.

עיבוד סיור שלישי

קריאת חובה :

*רוזנהיים, א. (1990). *אדם נפגש עם עצמו*. תל אביב : שוקן. פרק ו' : המטפל כאדם. (עמ' 79-89).

*Corey, M. S., & Corey, G. (2015). *Becoming a helper*. Cengage Learning. Chap. 1: Are the helping professions for you? pp.1-38

נגיש בטקסט מלא ב:

https://books.google.co.il/books?hl=iw&lr=&id=gITCBAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR5&dq=becoming+a+helper&ots=Xe9aHQBWrI&sig=KJKj2KqtBparc5C5h0h_qywfnhU&redir_esc=y#v=onepage&q=becoming%20a%20helper&f=false

שיעור אחד-עשר : יום ד' 30.12.20

הצגת רשמים מהסיוורים

שיעור שנים- עשר : יום ד', 6.1.21

רפרטים בנושא בעיה חברתית (2 קבוצות)

שיעור שלושה-עשר : יום ד' 13.1.21

רפרטים בנושא בעיה חברתית (2 קבוצות)

שיעור ארבע עשרה - 20.1.21

הערכה וסיכום הקורס

יום שני, 18.1.2021 - מפגש הכנה לקראת יציאה להכשרה מעשית בסמסטר ב

• ייתכנו שינויים בחומר הקריאה

- ייתכנו שינויים במועדי הסיורים. יש להשאיר את ימי ב' פנויים לסיורים ושיחות אישיות עם מרצת הקורס.

חשוב!

סטודנט יקר- אם הנך מתמודד עם לקות למידה, מוגבלות או בעיה רפואית שעשויה להשפיע על לימודיך, ושבגינה את/ה זקוק/ה לסיוע ואו התאמות, אנא פנה/י ליחידה לקידום הסטודנט:

בהצלחה!

צוות מורות הקורס, נטע, מיכל ואלונה.